

Posudek vedoucího práce na bakalářskou práci Jany Peroutkové „Obsahová analýza bulvarizace českých zpravodajských portálů“

Předkládaná práce je svým zaměřením prací empirickou, cílem autorky bylo ověřit tezi o bulvarizačním trendu na příkladu internetových zpravodajských serverů. Tohoto ověření mělo být původně dosaženo sledováním vybraných znaků za delší časové období (řekněme 10 let). Samotný cíl je originální a v zahraniční literatuře není (pokud je mi známo) dostatečně zpracován, splnění práce tedy vyžadovalo inovativní přístup v otázce operacionalizace a způsobu měření klíčového sledovaného procesu, jímž je bulvarizace médií. Autorka na tématu pracovala delší dobu, neboť se při plnění původního záměru setkala s množstvím metodologických a interpretačních obtíží, zúžila sledované časové období a výsledky první analýzy odsunula bez hlubšího využití do příloh. Zdůvodnění logiky tohoto kroku by nemělo při obhajobě chybět, stejně jako přínosnost nově zvoleného způsobu řešení cíle práce.

V teoretické části práce autorka nejdříve logicky charakterizuje vývoj zpravodajství u nás, následně se věnuje otázce bulvarizace a rozdílům mezi tištěnými a elektronickými médii. K tomuto využívá téměř výhradně nevelkého souboru prací českých autorů, které se přímo tématem zabývají často jen okrajově; v důsledku autorka nemá příliš silný teoretický základ, na němž by stavěla svoji metodu a který by jí sloužil jako opora pro interpretaci zkoumaného materiálu. K tomu se váže i moje další otázky: autorka využívá prvky bulvarizace patrné ve sféře tištěných periodik – byla, vzhledem k multimediální povaze online zpravodajství, zvažena možnost využití studií o bulvarizaci i jiných médií než tištěných periodik (nabízí se např. bulvarizace v televizním zpravodajství)? Dále, mohla by autorka vysvětlit svoji interpretaci grafu 1, zejména pasáže o příčinách „větších odchylek“ a přítomnosti trendu? A konečně, jaký je vztah hrubě představených konceptů gatekeeping a agenda-setting ke zkoumané problematice? V dalším textu totiž autorka tyto koncepty nevyužívá...

Celý design výzkumu je poměrně zajímavě nastaven a jeví se jako slibný; s využitím teoretické literatury autorka nejdříve identifikovala indikátory bulvarizace na základě sledování vývoje typicky bulvárního webu a tyto indikátory poté sleduje prostřednictvím obsahové analýzy na vybraných zpravodajských serverech; tento postup se snaží doplnit polostrukturovanými rozhovory (sama autorka je označuje jako nestrukturované, čemuž ale přílohy neodpovídají). Přinejmenším zajímavé, byť trochu zkratkovitě popsané, je autorčino schéma diferencující se bulvarizace na s. 29. Presentace metodického postupu v metodologické části ale působí trochu rozpačitě a autorka dle mého názoru poměrně zbytečně shazuje odvedenou práci – první analýzu delšího časového rozmezí například označuje jako „jakousi pilotní analýzu“ (s. 31), poměrně zajímavý výsledek nutnosti užití odlišných sad indikátorů pro tištěná a online média odmítá, neboť se „příčí selskému rozumu“ (s. 32; příslušná věta by taktéž zasluhovala dovysvětlení), sledovaná tištěná periodika si „náhodně prolisťovala“ (tam.) atp. Celý dojem dále shazuje poměrně problematická stylistika (nelogická užití spojek a jejich nečekané užívání na začátku vět, „hovorovost“ některých pasáží, formulační nepřesnosti) a velké množství překlepů, které nelze připočítat jen automatickým opravám (viz např. kpt. 1.4 v Obsahu).

Při samotné analýze autorka využívá kombinace kvantitativního i kvalitativního přístupu, což obhajuje na s. 34, využití obou přístupů je ale značně povrchní a představení výsledků v jednotlivých dimenzích často sklouzává do až přílišné popisnosti. Přínosem poměrně volné metody je značná plastičnost popisu a explicitní problematizace validity zvolených indikátorů.

Negativem je určitá bezradnost tváří v tvář realitě, neboť autorka se příliš detailním pohledem vzdaluje možnosti zobecnění a jasného posouzení, které by odhlíželo od dílčích projevů – k tomu by koneckonců měla sloužit kvalitativní indukce či redukce materiálu prostřednictvím jeho sledování standardizovanými technikami kvantitativního přístupu. Jednoznačné představení základních zjištění práce při obhajobě by jistě pomohlo lépe posoudit smysl provedené práce.

Na závěr bohužel nemohu opominout ještě jednu slabinu, jíž je dvojitý odkazování, autorka používá současně jak in-text citace, tak plné bibliografické odkazy pod čarou.

Práce dle mého názoru splňuje kritéria pro obhájení a doporučuji ji tedy k obhajobě, na základě výsledku obhajoby doporučuji jako nejhorší možné ohodnocení známku dobře.

V Praze dne 12. 6. 2013

Mgr. Petr Lupač